UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R.P. Richardi Lyncei ... Vniversa Philosophia Scholastica

Complectens Physicam, siue Scientiam de Corpore naturali

Lynch, Richard

Lvgdvni, 1654

VI. Argumenta contraria soluuntur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-95236

Visual Library

alia ratione, nisi quia cognitio antecedit natura amorem, ad eumque intentionaliter aut mouet, aut determinat: at prædeterminatio physica præcedit natura operationem, ad eamque physicè non solum mouet, verum etiam determinat: quæ duo & ab ipsis aduersariis admittuntur, & vel ex ipsa prædeterminationis etymologia perspicuè colligi possunt.

29. Contra tertiò: quia vt actus ille medius admittatur, in eoque prædeterminatio physica collocetur, id omne ad tuendam libertatem inutile, & insufficiens est: siquidem quamuis actio sit actus quidam medius inter causam, & effectum; tamen si actio essentialiter connexa cum effectu, non esset in potestate causæ, nec hæc eam ponere, aut non ponere potest; sanè effectus causæ liber esse non posset, vt manifestum est: igitur quamuis prædeterminatio physica essentialiter connexa cum actione sit actus medius inter causam, & actionem; si tamen ea in potestate causæ non sit, nec eam ponere, aut non ponere possit: sanè actio causæ libera esse non poterit: at prædeterminatio physica non est in potestate voluntatis, nec voluntati eam ponere, aut tollere pro libito integrum est: igitur actio prædeterminata voluntati libera esse non potest.

30. Tertiò alij respondent prædeterminationem non esse suppositionem simpliciter antecedentem, sed quodammodo consequentem: quia licet antecedat actum bonum in genere causæ efficientis, eum tamen subsequitur in genere causæ materialis, siue dispositiuæ: eo quod actus bonus à Deo prædeterminatus sit dispositio, qua homo ad eam prædeterminationem à Deo accipiendam disponitur: vnde licet suppositа prædeterminatione non possit voluntas non operari, tamen liberè operabitur. Contra tamen primò: quia mutua illa prioritas in diuerso genere omninò repugnat, vt supra tract. 4. fusè ostendimus. Contra secundò: quia iuxta hanc solutionem ideo vnus homo, & non alius haberet physicam prædeterminationem, siue gratiam efficacem; quia vnus, & non alter ad eam libere se disponere voluit: quare cum vnus, & non alter conuertitur per gratiam efficacem, vnus se ab alio non solum in actu secundo, verum etiam in actu primo discernit. Quorsum ergo contra nos verba illa Pauli: *quis est, qui te discernit?* aduersarij ingeminant? cum iuxtà ipsos vnus homo se ab alio in actu primo discernat, & in nostra sententia solum in actu secundo homo se discernat: & iuxta ipsos efficacia gratiæ in actu primo in potestate voluntatis sit, iuxtà nos verò solum reddere efficacem eam in actu secundo voluntatis arbitrio subditum sit. Aut cur sequentibus Pauli verbis: *quid gloriaris, quasi non acceperis* contrà nos, quasi contra fautores liberi arbitrij tantopere gloriantur? cum ipsi longè plus, quàm nos libero arbitrio deferant; & consequutionem gratiæ, quæ efficax est, in potestate & merito voluntatis statuant, quam tamen nos soli Deo acceptam referimus. Parco aliis argumentis ne longus sim.

31. Quartò alij respondent, voluntatem prædeterminatam posse non operari posita prædeterminatione, & cum ea carentiam operationis componere: cæterùm infallibiliter operaturam, & carentiam operationis cum prædeterminatione nunquam compositurum. Contra tamen; quia prædeterminatio physica ad operandum, aut essentialiter, siue cum operatione connexa est: & ita est essentialiter, & physicè incompossibilis cum carentia operationis: ac proinde compositio carentiæ operationis cum prædeterminatione essentialiter repugnat: eo autem ipso quod essentialiter repugnet, ad eam nulla potentia dari potest: aut prædeterminatio physica non est essentialiter connexa cum operatione, sed tantum moraliter: eo quod difficultas cohibendi operationem posita prædeterminatione tanta sit, vt facta ea suppositione infallibiliter cohibenda non sit: & sic prædeterminatio illa non physica erit, sed moralis; de qua inter nostros Authores, & Thomistas in præsenti minimè controuertitur: & de qua facile probari posset iuxta superiora eodem modo tollere libertatem moralem, quo prædeterminatio physica libertatem physicam tollit.

Quintò alij respondent, potentiam liberam 32.
esse, non quæ indifferentia subiectiua potest operari, & non operari, positis omnibus requisitis; sed quæ indifferentia obiectiua potest operari, & non operari, positis omnibus requisitis; id est, quæ iis positis habet iudicium indifferens, quo vtramque contradictionis partem cognoscat: cum ergo cum prædeterminatione physica eiusmodi iudicium indifferens cohæreat, sanè cum ea libertas cohærere poterit. Verùm hæc solutio merito ab ipsis Thomistis iam deseritur: quia iudicium indifferens cum necessitate coniuncta esse potest, & se solo libertatem non adstruit: qua ratione quamuis humanitas Christi habeat iudicium indifferens boni, & mali; ad bonum tamen, & malum libera non est, sed vi vnionis hypostaticæ ad bonum necessitata: igitur quamuis voluntas prædeterminata ad operandum habeat iudicium indifferens circa operationem, & non operationem; non ob id liberè, sed potius necessario operabitur.

CAPVT VI.

Argumenta contraria soluuntur.

OBiiciunt primò aduersarij plura loca Aristo- 33.
lis, in quibus asserit, Deum esse primum motorem, primam causam primum liberum: ergo quia Deus prius natura mouet, causat, & liberè producit operationem creaturæ, quam ipsa eam operationē ponat: at id, per quod Deus prius natura, quā existat operatio creaturæ, eam causat, & liberè producit, & ad eam efficaciter mouet, siue determinat, prædeterminatio physica est. Respondeo, Deum dici primum mororem, primam causam, primumque liberum respectu cuiusuis operationis, & actionis creatæ: non quod actio Dei actione creaturæ prior natura sit, eamque naturaliter producat, cum vtraque actio eadem realiter sit, sed quod actio Dei prior dignitate sit actione creaturæ, sumpta actione in concreto: videlicet quia Deus per actionem sibi cum creatura communem principalius, & dignius effectum producit, quam creatura: eaque actio Deo magis, quam creaturæ adscribenda est. Obiiciunt secundò plura D. Thomæ loca, in quibus docet Deum mouere, applicare, & adiuuare causas

causas secundas ad operandum, præsertim q. 3. de potentia art. 7. ad 7. vbi expressè addit, causam primam addere secundæ virtutem aliquam quasi instrumentariam, qua ad agendum compleatur: at hæc intelligi nequeunt absque eo, quod Deus causas secundas ad operandum prædeterminet.

34. Verùm quàm longè absit D. Thomas à physica prædeterminatione eruditè ostendit Petrus à Sancto Ioseph ordinis Cistercienſis in aureo illo libello, quem ita inscripsit; *Defensio Sancti Thomæ Aquinatis Doctoris Angelici aduersus Recentiores quosdam Theologos, qui prædeterminationem physicam ad actus liberos illi falsò affingunt:* nobis sufficiat illud testimonium D. Thomæ in 2. distinct. 38. quæst. 1. art. 1. ibi: *ipsa autem potentia voluntatis, quantum in se est, indifferens est ad plura; sed quod determinatè exeat in hunc actum, vel in illum non est ab alio determinante, sed ab ipsa voluntate:* tum ita, quod voluntas exeat in hunc actum, non est ab alio determinante: ergo nec ab alio prædeterminate, cum prædeterminatio determinationem Includat. Quare quod ait sæpe numero D. Thomas, causam primam mouere, adiuuare, & applicare secundam ad operandum de solo concursu comitanti exponendum est: quod autem ait, causam secundam accipere à causa prima virtutem aliquam superadditam ad operandum, ab eo retractatum fuit 1. p quæst. 105 & 3. contra gentes cap. 7. vt rectè notat Suarez lib. 1. de concursu Dei cap. 11. n 6. & 7. esto autem retractatum non fuerit, nobis negotium non facessit: siquidem loco citat. tantum asserit D. Thomas eiusmodi virtutem superadditam causæ secundæ eam ad operandum complere, neutiquam vero eam cum operatione essentialiter connexam esse: vnde prædeterminatio physica censenda non est.

33. Obiiciunt tertiò: à principio indifferenti, vt indifferens est, nequit oriri determinatio: at voluntas ad operandum, & non operandum indifferens est: ergo ipsa se determinare non potest, ac proinde à Deo prædeterminari debet. Verùm maior argumenti, quamtumuis parœmiæ nomine personata, negari debet, eamque falsam esse perspicuum est: tum quia voluntas Dei est omninò indifferens ad volendum, & non volendum: & tamen ipsa se determinare ad alterutrum potest: siquidem ab alia causa superiori prædeterminari nequit: tum quia voluntas est indifferens ad peccandum, vel non peccandum: & tamen ad peccandum non à Deo, sed à se determinatur. Obiiciunt quartò: auxilium gratiæ efficax intrinsecè, & essentialiter efficax est: igitur ad consensum physicè prædeterminat. Antecedens probatur: tum quia maius beneficium confert Deus ei, cui auxilium efficax confert, quàm ei, cui inefficax confert: at si auxilium gratiæ efficax intrinsecè, & essentialiter efficax non esset; sed potius ad inefficaciam, & efficaciam indifferens, haud secus ac auxilium gratiæ inefficax indifferens est, non conferret Deus maius, sed æquale beneficium ei, quem efficaciter vocat, quàm ei quem inefficaciter vocat. Tum quia, si auxilium gratiæ efficax essentialiter tale non est, & inefficax esse potest, cum duobus auxiliis intrinsecè, & entitatiue æqualibus vnus homo conuerti, & alter non conuerti poterit: vnde vnus homo se ab altero discernere poterit; contra illud Pauli: *quis est, qui te discernit: quid habes, quod non accepisti,* &c.

Respondeo negato antecedenti. Ad eius primam probationem: quantumuis auxilium gratiæ intrinsecè, & essentialiter efficax non sit, facilè tamen exponi potest, quarenus Deus maius beneficium conferat ei, qui conuertitur; quàm ei, qui non conuertitur: eique cui gratia efficax; quàm cui inefficax tribuitur: siquidem Deus vni confert auxilium gratiæ, cum quo præuidit per scientiam mediam eum conuertendum, si vocetur; & alteri auxilium gratiæ, cum quo eum minimè conuertendum præuidit. Ad secundam probationem: Deus primario, & magis principaliter vnum hominem ab alio discernit: siquidem solus Deus gratuitò, & absque vllo merito, aut dispositione morali præuia ex parte hominis confert illi gratiam, qua cum eum conuertendum per scientiam mediam cognoscit; & ex suppositione gratiæ ipsam conuersionem magis principaliter efficit: alteri vero eiusmodi gratiam minimè largitur, nec in eo conuersionem operatur. Cæterùm ipse homo se ab alio secundariò, & minus principaliter discernit: eò quod gratiam sibi collatam non frustretur, pro eo, ac potest; sed potius ei consensum salutarem adiungat: quod tamen alter æquali gratia à Deo præuentus vitio suo non facit. Demum obiiciunt plura testimonia Scripturæ, quale est illud Prouerbior. 11. *cor Regis in manu Dei est, & quocumque voluerit, inclinabit illud.* & Ioan. 6. *nemo potest venire ad me, nisi Pater meus traxerit illum:* & Pauli ad Roman. 9. *non est volentis, neque currentis, sed Dei miserentis.* Quæ tamen, & similia testimonia non de motione physicè prædeterminante intelligenda sunt, sed de motione suauiter excitante cor hominis: efficaciter tamen, & infallibiliter ratione scientiæ mediæ, qua Deus conspicit, motionem illam suauem, & ad vtrumlibet indifferentem; si tamen hic, & nunc homini conferatur, ab eo consensum assequuturam. Verùm satis sit, primoribus labris hæc attigisse. 36.

TRACTATVS IX.

De causa materiali, & formali.

CAPVT PRIMVM.

Quid sint causa materialis, & formalis, ac an dentur in rebus, & qua proprietate?

CAVSA materialis est, quæ intrinsecè sustentat formam aliquam, cum eaque totum constituit. De qua id in primis disputandum est, an detur in rebus? Negant enim aliqui Recentiores hoc argumento ducti: anima rationalis naturaliter produci nequit, nisi in corpore, tametsi possit extra corpus conseruari: at hoc non obstante corpus non est causa materialis animæ rationalis, nec hæc ab illo in genere vllius causæ dependet: similiter ergo, quamuis reliquæ formæ materiales 1.